

O dostarczeniu drewna opałowego ¹⁾.

Sejm ustawodawczy zainicjował swoją działalność w r. 1919 ustawą z 28. lutego 1919 o zaopatrzeniu ludności w drewno budulcowe i opałowe; był to początek nie bardzo szczęśliwy. Idąc po linii najmniejszego oporu — szafowania groszem publicznym i ograniczania prawa własności — udzielił ustawodawca rządowi ogólnikowego upoważnienia do zajmowania drewna w lasach prywatnych bez żadnych ograniczeń. Czynniki rządowe w pierwszych dwu latach 1919—1920 skwapliwie z tego pełnomocnictwa korzystały; na podstawie art. 2. cyt. ustawy rozwinęła się praktyka, urągająca elementarnym zasadom prawa i racjonalnego gospodarstwa lasowego; rozporządzenia wykonawcze wydane w tym okresie ignorowały zupełnie szanowane w państwie praworządnym zasady o ochronie praw podmiotowych, o odszkodowaniu i postępowaniu administracyjnem, doprowadzając do kompletnego zanarchizowania stosunków własności lasowej w tych okręgach, gdzie smutnej pamięci pow. komisje rozdziału drewna rozwijały działalność na większą skalę. Sytuacja zmieniła się po uchwaleniu przez Sejm Konstytucji. Ustawa z 28. lutego 1919 ze względu na art. 2, dopuszczający pozbawienia własności prywatnej bez

¹⁾ Przedruk ze „Słowa Polskiego“ Nr. 301. (28/XII 1922).

uzasadnienia wyższą koniecznością i bez pełnego odszkodowania została zaliczona do kategorii ustaw sprzecznych z konstytucją. Odtąd władze centralne, nie troszcząc się oczywiście o tę sprzeczność, wykazują przeciw większą ostrożność w redagowaniu rozporządzeń, kładąc tem samym kres samowoli organów niższych. W rozporządzeniu z 1. września 1921, wydanym na okres zimowy 1921/1922 spotykamy przepisy, zmierzające do złagodzenia wybujałości ustawy i wprowadzenia porządku prawnego do tej dziedziny.

Rozporządzenie M. R. P. z 11. września 1922, wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Skarbu w przedmiocie dostarczania drewna opałowego w okresie zimowym 1922/1923 jest ponownem, poprawnem wydaniem rozporządzenia z r. 1921; poprawnem, bo w stosunku do tamtego, oznacza dalszy postęp w kierunku zadośćuczynienia praworządności. Podczas gdy rozporządzenia z okresu przedkonstytucyjnego pozostawiały orzecznictwo o przymusowem zajęciu w całości swobodnemu uznaniu władz administracyjnych, omawiane rozporządzenie określa warunki, wśród jakich zajęcie jest dopuszczalne, oznacza przedmiot zajęcia pod względem ilościowym i sposób oszacowania oraz ustanawia terminy prekluzyjne tak co do środków prawnych jak i wykonania orzeczeń.

Pomoc państwowa w zaspokojeniu potrzeb opałowych szkół, urzędów, zakładów użyteczności i niezamożnej ludności uzależnioną jest dziś przede wszystkim od stwierdzenia, że w danej miejscowości potrzeby te nie mogą być zaspokojone torfem lub węglem. W razie braku tych środków władza wydawać będzie wymienionym podmiotom drewno opałowe w pierwszym rzędzie z lasów państwowych; gdyby zapotrzebowanie nie zostało pokryte tem drewnem ani też materiałem nabytym w drodze dobrowolnego kupna sprzedaży, władza będzie mogła zajmować drewno w lasach prywatnych. O zajęciu decydują władze administracyjne I. instancji po uprzednim porozumieniu się z właściwym inspektorem wzgl. komisarzem ochrony lasów. Ilość zajętego drewna nie może przekraczać maksymalnej normy: 1 metr przestrzenny z 1 hektara zadrzewionej powierzchni w lasach obciążonych serwitutami i 1½ metra z 1 ha w lasach wolnych od serwitutów. Ceny drewna określać będą na podstawie średnich cen targowych właściwi wojewodowie po zasięgnięciu opinii komisji w tym celu powołanych; do komisji powołuje wojewoda

przedstawicieli urzędowych trzech resortów interesowanych t. j. Rolnictwa, Robót Publicznych i Skarbu oraz jednego przedstawiciela właścicieli lasów. Oznaczenie cen winno się odbywać każdego miesiąca a wysokość winna być uzależnioną od stosunków lokalnych, eksploatacyjnych i komunikacyjnych. Od orzeczeń władz adm. I. instancji w przedmiocie zajęcia drewna służy interesowanym odwołanie się do władzy II. instancji w ciągu 14 dni od doręczenia orzeczenia ze skutkiem wstrzymującym wykonanie; aż do czasu rozstrzygnięcia rekursu, właściciel drewnem zajętem nie może rozporządzać. Od orzeczeń wojewody w przedmiocie cen można odwołać się w takim samym terminie do Min. Robót Publicznych, ale odwołanie niema mocy wstrzymującej. Zapłatę za drewno otrzymać musi właściciel lasu przed pobraniem drewna według cen obowiązujących w dniu wywozu drewna z lasu. Uprawniony do poboru winien drewno zabrać z lasu w terminie określonym przez władzę w orzeczeniu, w przeciwnym razie właściciel lasu odzyskuje zupełną swobodę rozporządzania niem.

Powyższe przepisy, aczkolwiek dalekie od precyzyjnej ścisłości, wymaganej wszędzie tam, gdzie chodzi o wkroczenie władzy publicznej w naturalną sferę wolności jednostki, w porównaniu ze stanem z lat 1919—1920 świadczą, że praworządność powoli ale stale i zwycięsko toruje sobie drogę w naszej administracji.

T. R.